

Jövőnk öröksége XX → XXI.

A **Hagyományok Háza** a Kárpát-medencei néphagyomány ápolására és továbbélésére létrehozott nemzeti intézmény, melyet a Nemzeti Kulturális Örökség minisztere 2001. január elsején alapított. A Hagyományok Háza szolgáltató központ. Három nagy egysége eltérő eszközökkel, de egyazon céllal és elkötelezettséggel várja a népi kultúra, a hagyomány iránt érdeklődő nagyközönséget és a szakmabelieket, akik útmutatásért, vagy segítségért keresik fel intézményünket.

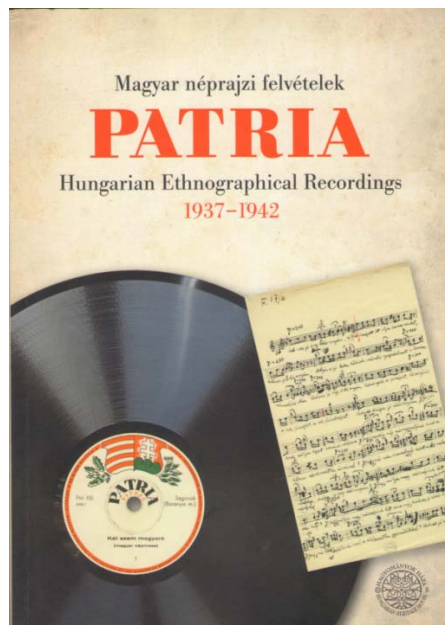
(<http://www.hagyomanyokhaza.hu/>)

A **Jövőnk öröksége XX. → XXI.** egy olyan projekt, amelynek célja a népzene és a néptánc széles körű terjesztése, népszerűsítése és átörökítése a XXI. század technikai színvonalán – mindez az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmusok támogatásával valósulhat meg. A Hagyományok Háza és a Fonó Budai Zeneház közös kezdeményezésének egyik fontos eleme az Utolsó Óra program eddig még publikálatlan gyűjtéseinek közzététele.

(<http://www.utolsoora.hu/hu>)

A számos könyv-, illetve CD-kiadvány közül a következőket szeretnénk itt bemutatni:

1. PATRIA — Magyar néprajzi felvételek 1937-1942 —

Szerkesztő: Sebő Ferenc

Kiadó: Hagyományok Háza, Budapest

Kiadás éve: 2010

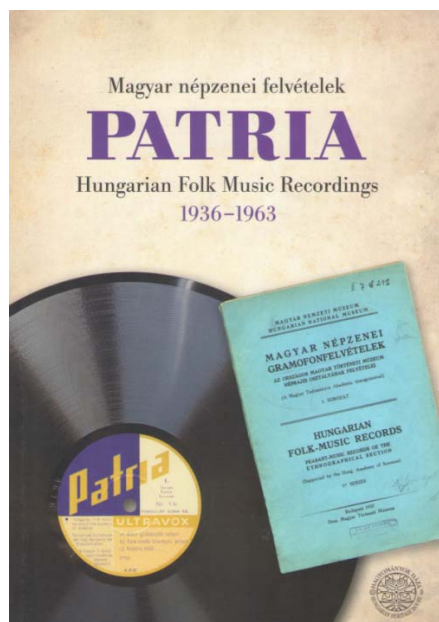
Nyelv: Magyar és angol

Oldalszám: 174 + CD

ISBN: 978-963-7363-64-1

A magyar nyelvterület minden jelentősebb részéről hírt adó népzenei hanglemezek felvételsorozatának gondolatát Bartók Béla vetette fel. 1936-ban el is készült négy kísérleti hanglemez, amelyekhez részletes lemezkísérő dokumentáció is tartozott. 1937—ől 1942-ig 107 db 78-as fordulatszámú hanglemez került üzleti forgalomba PATRIA néven. A Magyar Rádió stúdiójában felvett sorozatban népzene, népmese, szokásanyag és vallásos népénekek is helyet kaptak, bemutatva a legfőbb magyar népzenei dialektusterületek jellegzetességeit. Két részből álló kiadványnak jelen kötete a felvételek történetét bemutató tanulmányok mellett ma már nehezen hozzáférhető korabeli dokumentumokat is tartalmaz. A mellékelt CD-lemezen pedig egy igazi szenzáció: az újonnan restaurált és eddig hozzáférhetetlen népmeselemezek anyaga hallható.

2. PATRIA — Magyar népzenei felvételek 1936-1963 —

Szerkesztő: Sebő Ferenc

Kiadó: Hagyományok Háza, Budapest

Kiadás éve: 2010

Nyelv: Magyar és angol

Oldalszám: 199 + DVD-ROM

ISBN: 978-963-7363-65-8

1936-ban *Magyar Népzenei Gramofonfelvételek* címmel négy kísérleti hanglemez készült a Magyar Történelmi Múzeum és az MTA összefogásával. Az eredeti paraszti előadás gramofonlemezen való megörökítését Bartók Béla szorgalmazta. E lemezek mellé részletes lemezkísérő dokumentáció tartozott, melyben egymás mellé kerültek a dallamok és a szövegek lejegyzései, a gyűjtés, valamint az énekesek adatai, fényképei — szinte megelőlegezve a CD-ROM eszméjét.

E kísérleti lemezek tanulságai alapján kezdődtek meg 1937-től a Magyar Rádió stúdiójában a PATRIA lemezsorozat felvételei. Két kötetből álló kiadványunk e második részében adjuk közre az 1936-os kísérleti lemezek mintafüzetének, valamint Bartók és Veress kézírásos lejegyzéseinek hasonmását. Kötetünk multimédiás lemezmelléklete pedig az 1936-tól 1963-ig felvett teljes gyűjtemény hanganyagát és dokumentációját tartalmazza.

3. ÚJ PÁTRIA SOROZAT — 50 CD

Szerkesztők: Agócs Gergely, Árendás Péter,
Kelemen László, Pávai István

Kiadó: Hagyományok Háza

Kiadási év: 2010

CD: 50 darab

Sorszám	Felcím	Főcím
1/50	Aranyosszéki népzene	Gerendkeresztúr
2/50	Az Erdélyi Hegyalja népzeneje	Magyarbece
3/50	Erdőalji népzene	Kolozsi „Kicsi” Aladár és bandája
4/50	Észak-mezőségi népzene	Bálványosvára
5/50	Észak-mezőségi népzene	Buza
6/50	Észak-mezőségi népzene	Ördöngösfüzes
7/50	Felcsíki népzene	Csikjenőfalva
8/50	Almás menti népzene	Almásszentmihály
9/50	Felső-Maros menti népzene	Marosvécs
10/50	Gyergyói népzene	Gyergyócsomafalva
11/50	Kis-Szamos melléki népzene	Fejérd
12/50	Kis-Szamos melléki népzene	Récekeresztúr / Recea Cristur
13/50	Közép-Maros-vidéki népzene	Radnót, Vidrátszeg, Maroslekence
14/50	Népzene a marosszéki Mezőségről	Mezőkölpény
15/50	Kelet-mezőségi népzene	Mezőörményes / Urmeniș
16/50	Háromszéki népzene	Őrkő
17/50	Nagy-Szamos melléki népzene	Magyardécse
18/50	Felső-Nagy-Szamos menti népzene	Oláhszentgyörgy / Sângeorz-Băi
19/50	A szilágysági Rézalja és Meszesalja népzenejéből	Halmosd / Halmășd
20/50	Szilágysági népzene	Szilágysámson
21/50	Vízmelléki népzene	Ádamos – Magyarkirályfalva

22/50	Vízmelléki népzene	Balázstelke
23/50	Vízmelléki népzene	Héderfája, Gogánváralja
24/50	Csallóközi népzene	Gúta–Nagymegyér, Nemesócsa
25/50	Mátyusföldi népzene	Pered–Diószeg
26/50	Zoboralji népzene	Zsére
27/50	Vág–Garam közti népzene	Kürt
28/50	Alsó-Garam menti népzene	Garamszőlős / Rybník
29/50	Ipoly menti népzene	Ipolypásztó–Ipolyhídvég
30/50	Pólyánhegyaljai népzene	Horhát/Hrochoť
31/50	Felső-Garam menti népzene	Feketebalog / Čierny Balog
32/50	Medvesalji népzene	„Savanyák” Fülekről
33/50	Gömöri népzene	Alsókálása – Sandrikék
34/50	Gömöri népzene	Hanva, Sajógömör–Lőkös–Felsőrás
35/50	Felső-Bódva menti népzene	Szepsi–Sacca
36/50	Kassa vidéki népzene	Abaújszina–Magyarböd
37/50	Sárosi népzene	Tótraszlavica / Raslavice
38/50	Zempléni népzene	Zámutov/Opálhegy
39/50	Bodroközi népzene	Pólyány – Nyakák
40/50	Somogyi népzene	Nemespátrói énekesek
41/50	Baranyai tamburazene	Versendi Kovács József és zenekara
42/50	Ormánsági népzene	Vajszló–Bogádmindszent
43/50	Hangszeres magyar népzene a Vajdaságban	Hertelendyfalva, Versec, Torontáloroszi, Magyarszentmihály

44/50	Galga menti népzene	Tura
45/50	Hevesi és jászsági népzene	Heves, Jászládány
46/50	Barkósági népzene Heves megyéből	Tarnalelesz
47/50	Barkósági népzene Borsod megyéből	Ózd, Domaháza, Sáta
48/50	Zempléni magyar népzene	Sárospatak, Sátoraljaujhely
49/50	Szatmári népzene	Zsarolyán, Szamosangyalos, Csenger
50/50	Szatmári népzene	Hirip

A Jövők Öröksége projekt egyik kiemelt része az Utolsó Óra programban rögzített gyűjtésekből készített CD-k (Új Pátria sorozat) kiadása, valamint a gyűjtés teljes anyagának hozzáférhetővé tétele a Hagyományok Háza adatbázisában.

A századforduló legnagyobb szabású kárpát-medencei népzenei gyűjtése Kelemen László ötletéből kiindulva, az ő vezetésével a Fonó Budai Zeneházban zajlott 1997. és 2001. között. A program megvalósításának részleteit egy szűk szakmai stáb – Kelemen László, Lukács József és Zsidei János – dolgozták ki.

1997 szeptemberétől kezdve kisebb megszakításokkal (nyári időszak, karácsony) rendre felvétel készült a még élő falusi hagyományos népzenei együttesekkel. Egy-egy zenekar megközelítőleg teljes, több etnikumot is kiszolgáló repertoárjának felgyűjtésére három-öt nap állt rendelkezésre, ezért jutott idő arra is, hogy ne csak a dallamkészletet, hanem a zenével, táncsal, népszokásokkal kapcsolatos szöveges adatokat is rögzítsék, majd archiv CD-lemezre írják. Lehetőség szerint a zenekarokkal egy-egy pár táncos, illetve egy-két énekes is érkezett, ami a hangszeres népzene vokális és funkcionális kapcsolatainak feltárásához nyújt segítséget.

A program először az erdélyi hangszeres népzene minél teljesebb repertoárjának rögzítését tűzte ki célul, így az első részben közel másfél év alatt 47 zenekar, valamint több tucat énekes és táncos érkezett Erdélyből. A program része volt a hagyományos erdélyi furulyazene feltérképezése is. A gyűjtéseket elsősorban Kelemen László, Pávai István, valamint Juhász Zoltán és Árendás Péter végezték, a táncgyűjtésben Zsuráfszki Zoltán és a Budapest Táncegyüttes néhány tagja segített. Minderről számítógépes jegyzőkönyv készült, melyet Koncz Gergely írt. A lezárt gyűjtés kb. 550 CD-nyi zenei anyagot jelent, továbbá minden csoportról videofelvétel is készült. A csoportok kiutazását Erdélyből Tötszegi András szervezte.

1999 tavaszától a gyűjtés 25 felvidéki együttesel folytatódott. A szlovákiai magyar, szlovák, gorál és ruszin csoportok megszervezését és gyűjtését Agócs Gergely végezte, teljessé téve ezzel igen hiányosan kutatott falvak és területek gyűjtését is. Itt újabb 250 CD-nyi anyagot rögzítettünk, nem beszélve a videofelvételekről.

A program harmadik része 2000 májusában kezdődött, a kimaradt kárpátaljai, partiumi, délvidéki és magyarországi zenekarokkal. Táncosokat itt már csak elvétve találtunk, és az együtt muzsikáló zenészeket is gyakran több faluból kellett összeszedni. A 40 különböző zenekar előkészítését és gyűjtését főképpen Vavrincez András, Németh István, Árendás Péter, valamint Pál Lajos (Kárpátalja) és Bodor Anikó (Délvidék) végezték. A paletta itt igen sokszínű volt: a vonósokon kívül a kárpátaljai rutén bandától a bánági román fúvósokon át a délvidéki tamburásokig sok zenész, magyar és cigány énekes is megfordult a stúdióban. Az itt készült 450 CD-vel együtt az Utolsó Óra programban összesen 1250 CD telt meg zenével és szöveges adatokkal.

